

2. Хома Д.М. Внутрішній аудит: курс лекцій/Д.М. Хома.-Хмельницький. 2010. – 173 с.
3. Немченко В.В. Практичний курс внутрішнього аудиту. / В.В. Немченко, В.П. Хомутенко, А.В. Хомутенко / За редакцією Немченко В.В. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 240 с.
4. Проблеми і перспективи розвитку аудиту в Україні: монографія // За ред. Проф.. М.С.Пушкаря – Тернопіль, ТНЕУ, 2012. – С. 131-157

*Антонович Олена,
студентка групи РК-41*

ЕКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛІНГ ЯК ІМПЕРАТИВ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

Необхідність сталого соціально-економічного розвитку визнана світовою спільнотою і є основою фундаментальних напрямів прогресу сучасної цивілізації. На сучасному етапі розвитку економіки України зростає роль процесів екологізації виробництва, реалізація яких дозволить розв'язувати конкретні еколого-економічні проблеми. Постає потреба нової парадигми соціально-економічного зростання з урахуванням причин, визначення джерел та наслідків екологічних проблем.

Інструменти екологічної політики можна розділити на два види: економічного стимулювання та адміністративні. Одним із пріоритетних завдань екологічної політики України є збір, обробка й аналіз об'єктивної інформації. Особливого значення набуває інформація про природоохоронні витрати при проведенні поточної екологічної політики, формуванні відповідних статей бюджету й контролю за їх виконанням, визначенні обсягів і напрямків природоохоронних робіт в окремих регіонах, галузях економіки та підприємствах, удосконаленні еколого-економічних методів впливу на природокористувачів.

Екологічний контролінг є новою концепцією управління природоохоронною діяльністю підприємств України. Інформація про екологічну діяльність повинна знайти свою реалізацію у процесі здійснення екологічного контролінгу, який можна визначити як систему управління спрямовану на досягнення кінцевої мети і результатів екологічно безпечної діяльності фірми. Екологічний контролінг в межах екологічного менеджменту виконує функції:

- забезпечення необхідною прогнозною інформацією;
- аналіз наявної інформації;
- планування природоохоронних заходів, на основі отриманої інформації;
- контроль за здійсненням витрат на природоохоронну діяльність.

Для керівника підприємства екологічний контролінг виконує функцію системи прогнозу для виявлення екологічних вимог і претензій до підприємства, а разом з тим і слабких (вузьких) місць у виробничій діяльності. Крім того екологічний контролінг допомагає при вирішенні екологічних питань у сфері виробництва і його організації, а також при плануванні і здійсненні існуючого потенціалу оптимізації.

Одночасно з цим до завдань екоконтролінгу входить постійне управління екологічними діями підприємства і контроль ефективності природоохоронних заходів.

З точки зору можливостей виробничої системи підприємства до адаптації, координації і ефективного реагування на зміни у зовнішньому середовищі, завданнями (цілями) екологічного контролінгу є наступні

- підвищення здатності підприємства до внутрішньої і зовнішньої координації з врахуванням екологічних аспектів;
- підвищення здатності реагування на екологічно небезпечні виробничі порушення і неефективну організацію потоків енергії і матеріалів;
- сприяння мотивації співробітників у сфері охорони навколишнього середовища;
- підвищення здатності пристосування підприємства до змін, обумовлених екологічними аспектами.

Інформація про важливі екологічні процеси, які відбуваються на підприємстві, є необхідною передумовою для ефективного природокористування. При цьому необхідна інформація про минулі, теперішні і майбутні процеси. Для отримання такої інформації на підприємствах використовується інституціональна оформлена інформаційна система, яка виражається в управлінському обліку і системі показників.

Таким чином при регулюванні виробничих процесів існує проблема недостатнього обсягу інформації. Екологічний контролінг повинен надавати перш за все інформацію про використання і дефіцитність ресурсів, про використані матеріали (сировина, допоміжні матеріали) і потенційні ризики та виробничі викиди.

Поряд з тим, що в рамках контролінгу відбувається збір даних, порівняння планових і фактичних даних, аналіз їх відхилень повинен бути доповнений системою прогнозування, яка дозволить швидко і точно представляти необхідну інформацію для управління.

Для побудови виробничої екологічної інформаційної системи екологічний контролінг повинен бути органічно поєднаний з існуючими елементами виробничої інформаційної системи. Облік і документування впливу підприємства на природу повинно відбуватися за допомогою еко-балансів, які забезпечать систематичне виявлення, оцінку і наглядне представлення негативного впливу на навколишнє середовище. Еко-баланс показує вплив

підприємства на природу, агрегує отримані дані і відображає тим самим “екологічний успіх” або “неуспіх” підприємства, і є основним інструментом отримання необхідної інформації про величину шкідливого впливу підприємства на екологічний стан, але далеко не єдиним.

До числа важливих складових екологічного контролінгу відноситься екологічна оцінка. Методики оцінки впливу на навколишнє середовище, які використовуються екологічним контролінгом, можуть відрізнятися в залежності від ступеня узагальнення даних, отриманих в балансі впливу.

Перевірка екологічної прийнятності полягає у дослідженні суттєвого впливу на довкілля виробничого обладнання і споруд в процесі планування або прийняття рішень.

Метою аналізу витрати – вигоди є облік всіх впливів на екологію, ініційованих інвестиційними проектами в грошовому вираженні. Центральним завданням виступає облік індивідуальних переваг відносно суспільних благ. Обмежуючись лиш одним масштабом оцінки (гроші як одиниця виміру), цей метод робить порівняльними між собою різні види впливів. Правда порівняння відбувається лиш у відношенні однієї цілі – економічної ефективності.

У випадку визначення і оцінки навантаження на екологію оцінюється виключно потенційний вплив на природу (наприклад, парниковий ефект, руйнування озону, рівень кислотності) і визначається степінь інтеграції економічних та екологічних індикаторів.

Отже, екологічну ситуацію в Україні оцінено як стабільну, але напружену, яка є наслідком нехтування протягом тривалого часу об’єктивними законами розвитку і відтворення природно-ресурсного комплексу. Перехід України до екологічно збалансованих моделей виробництва та споживання повинен здійснюватись шляхом ліквідації залежності між економічним зростанням і деградацією довкілля за рахунок підвищення ефективності використання природно-ресурсного потенціалу держави, удосконалення організаційно-економічної системи управління виробництвом тощо. Реальним інструментом сталого розвитку підприємств може стати екологічний контролінг, впровадження якого в практику роботи виробничих комплексів дозволить оцінювати їх еколого-економічну ефективність.

Література:

1. Кірсанова Т. О. Екологічний контролінг в системі управління підприємством: автореф. дис...канд.екон.наук: 08.08.01 / Т.О.Кірсанова – Суми, 2004. – 19 с.
2. Кожухова О.С. Экологический учет и экологический контроллинг: взаимосвязь и интеграция / О.С.Кожухова // Управление экономическими системами. – 2012. – №3. – С. 45-51.

3. Папінко В. З. Екологічний контролінг / В. З. Папінко // Наука та наукознавство. - 2003. - № 1. - С. 27-34
4. Семанюк В.З. Система екологічного контролінгу на підприємстві // Контролінг в Україні: сучасний стан і тенденції розвитку [Текст]: матеріали круглого столу, Тернопіль, 12 червня 2012 р. / Тернопільський національний економічний університет – Тернопіль, 2012. – С.75-82
5. Семанюк В.З. Экологический учет: теоретическая концептуализация // Совершенствование учета, анализа и контроля как механизмов информационного обеспечения устойчивого развития экономики : материалы междунар. Науч.-практ. Конф. : в 2-х ч. Ч. 1 / под общ. Ред. Д.А. Панкова, С.Г. Вегера. – Новополоцк : ПГУ, 2011. – 240 с.– С.86-89
6. Семанюк В.З. Контролінг як інноваційний інструмент підвищення ефективності бізнесу // Наукові записки (Українська академія друкарства) Науково-технічний збірник. Випуск 2 (18). – Львів, УАД, 2010 р.– С.132-138
7. Папінко В.З. Формування системи екологічного контролінгу // Проблеми економіки України: Збірник наукових праць. Випуск 10 – Тернопіль: Карт-бланш, 2005. – С. 116–118.
8. Папінко В.З. Облік і аналіз природоохоронної діяльності підприємств хімічної промисловості України// автореферат дис. на здобуття ..канд. екон. наук: 08.06. 04 – Тернопіль, Sam-Studio, 2004. – 20 с.

*Антошків Наталія,
студентка групи РКзм-51*

СУТНІСТЬ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Стимулювання працівників підприємства до продуктивної праці було і залишається серйозною проблемою. Як правило, співробітники направляють зусилля на одержання матеріальних благ і пільг, а не підвищення продуктивності праці. Тому, як на державному рівні, так і на рівні окремого підприємства потрібно переходити від примусу до праці до загальнодержавної системи стимулювання працівників, яка б максимально відповідала їх потребам, здібностям і інтересам.

Мотивація праці персоналу є соціально-економічною основою активізації зусиль працівників, направлених на підвищення результативності їх трудової діяльності. Система мотивації розглядається як сукупність взаємопов'язаних заходів, що стимулюють трудовий колектив у цілому або окремого співробітника на досягнення загальних і індивідуальних цілей діяльності компанії. Таким чином, мотивація – це процес заохочення пра-